

ਅਦਾਲਤ ਕੇਐਲ ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਏ ਐਨ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਤਿਰਲੋਕੀ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2-ਪੀ ਸਾਲ 1952 ਦੀ

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ (1908 ਦਾ ਐਕਟ 5) - ਧਾਰਾ 47- ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼—ਕੀ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ:

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੈ, ਇੱਕ "ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਓਵਰਵੈਲਿਊਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ

ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ.

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਪਰ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਸਬ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 3 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਕੇਐਲ ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਏ ਐਨ ਗਰੇਵਰ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 24 ਫਰਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ। ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ 17 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 29 ਮਈ, 1950 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਅਤੇ 6 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੇ.ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਆਤਮਾ ਰਾਮ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ— ਕੇ. ਐਲ. ਦੁਆਰਾ

ਗੋਸਾਈਂ, ਜੇ. :- ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। 6 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਬਹਾਦਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 7,500 ਰੁਪਏ ਦੀ

ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਤਾਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਪੈਪਸੂ (ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ) ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਬਹਾਦਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਬ-ਜੱਜ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਪ-ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ 29 ਮਈ, 1950 ਨੂੰ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 5,810 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ 1,017-5-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 28 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਇਕਪਾਸਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ 25 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 11 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਡਿਕਰੀਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਕਮ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 16 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: -

1. ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?
2. ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਈ। 1952, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਇਹ ਕੇਸ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕੇਸ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਨ.ਤਿਵਾੜੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਜੇ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੈ, ਇੱਕ "ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਰਜੀ ਸਫਦਰ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਆਦਰਸ਼ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਟਿਡ (1) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਡਿਕਰੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੁਕਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚਮਨ ਪਾਸਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: * * * *

ਇਹ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ, ਜਾਂ ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਓਵਰ-ਵੈਲਿਊਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਤਾਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਟੀਕਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਓਵਰਵੈਲਿਊਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅੰਡਰ-ਵੈਲਿਊਏਸ਼ਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦਾ, ਉਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11, ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਜੋ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੁਪੂਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਅਯੰਮਾਈ (1), ਅਤੇ ਗੋਰਾ ਚੰਦ ਹੈਦਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਮਾਊਂਟ ਫਜ਼ਲ ਨਿਸ਼ਾਨ (3) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਲਡਸਟ੍ਰੀਮ, ਜੇ. ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਜੇ. ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਲੂਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 500 ਰੁਪਏ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ * ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ 1,100 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ

ਕੀਤਾ। ਕੇਲਡਸਟ੍ਰੀਮ, ਜੇ. ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਲੱਭਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: - "ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 11 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ 123 ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਸਾਨੂੰ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ. ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਨਾਮ ਖੈਰ ਮੁਹੰਮਦ-ਗੁਲਾਮ ਹਬੀਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 11, ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦੋ ਵਿਧਾਨਕ ਅਪਵਾਦ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਓਬਿਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ

ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਪਰ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ 5000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਆਰ. ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਾਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by Asif Mohamad, Translator.